

RÅNEÅ. (Norrbottnen.)

Råneå utgjorde från början en del af nuvarande Neder-Luleå. Namnet på den by, efter hvilken socknen fick sitt namn, anträffas första gången i ett dokument (DS 4, n. 3409), utfärdadt år 1339 och bevittnadt af bland andra Thorfast och Arnerus i *Rano*. Det på 1640-talet inrättade kapellet i Råneå afskiljdes redan 1654 enl. Karl X Gustafs bref af 2 nov. till eget pastorat, och församlingen, hvilken vid utbrytningen skulle omfatta 12 byar, anslog till kyrkobord 1 mantal jord, som gen. kgl. bref 23 maj 1655 erhöll skattefrihet. I och med järnhandteringens införande i länet kring midten af 1700-talet tog utvecklingen i socknen raskare fart, tack vare anläggningen af ett stort antal nybyggen inom det Meldersteinska bruksdistriktet. Ordinarie komministratur synes ej ha funnits i församlingen förrän år 1693.

Då ärkebiskop Laur. Paulinus 1642 höll visitation i Luleå, utfärdade han die feriae annunciationis S:te virginis Marie, en skriftlig tillåtelse för inbyggarna i socknens norrfjärding, hvilka redan uppköpt och inlöst af Råneå by öfverst på berget ett stycke ord 500 alnar i längden samt 400 alnar i bredden, att där få anlägga ett kapell, som skulle förses med nödiga ägor till kyrkobords inrättande, dock med villkor att kapellborna likafullt skulle bidra till moderkyrkans vidmakthållande. Landshöfding Frans Cruse omtalar ock i bref till ärkebiskopen af 29 juli s. å., att han besiktigt rum och ställe för kapellet, till hvilket bönderna då stodo i begrepp att framföra timmer. Byggnaden, som lär fått namnet *S:t Pers kapell*, uppfördes af trä på stenfoot under åren 1642-46 med understöd från andra församlingar¹, och drottning Christina skänkte 20 okt. 1646 250 daler s:mt till det nyfunderade kapellets fortsättning. Innantill var det 36¼ aln. långt, 16¼ aln. bredt, med sakristia på norra sidan intill koret och vapenhus både i söder och väster. På enskild bekostnad brädfodrades kyrkan invändigt år 1674 och försågs på 1690-talet med en del prydnader. Den större klockan var gjuten af Gerdt Meyer i Sthm 1648 och bekostad af Anders Jonsson Lulensis och Erich Erichsson i Årebyn. Den mindre tillkom 1680. Ny klockstapel, hvilken äfven tjänade som kyrkogårdens ingångsport, uppfördes 1747-48 af byggmästaren Hans Beskop, som i arvode uppbar 500 daler.

Den nuvarande rymliga och prydliga träkyrkan, som invigdes 18 okt. 1857 och reparerades 1873, har torn vid midten af södra och sakristia vid norra långsidan. Altaret är prydt med en gipsafgjutning efter Thorvaldsens Kristus, predikstolen i hvitt och guld är placerad ofvan altaret.

En ny komministratur i *Gunnarsby* inrättades genom löneregleringsresolution af d. 23 maj 1919.

KYRKOHERDAR.

1. **Johannes Nicolai Lang** (1654-61), f. i Västerbotten, inskrefs ss. stud. i Upsala 29 jan. 1617. Kapellan i Burträsk 1624, i Neder-

¹ Burträsk kyrka gaf sålunda år 1646 3 dlr k:mt till kapellets hjälp och fullbordan (Liber eccl. Burtr.).

Luleå 1626. Prosten And. Canuti därst. skrifver till ärkebiskopen 1 jan. 1647, att han hört, att pastor i Norrala i Hälsingland var död, och att hans komm. Johan Nicolai bland andra varit påtänkt till succession. Det vore visst ett barmhärtighetsverk, att bemälde Johannes kunde komma till en bättre lägenhet, eftersom han under sin 23-åriga tjänstetid som kapellan först i Burträsk, sedan i Luleå förhållit sig som en rättsinnig själasörjare och nu sitter med 9 st. omyndiga barn däraf några söner, hvilkas goda ingenier blifvit försummade, då medel saknats för deras hållande i skola. (Hdmh.) Lang fick emellertid vänta på befordran, tills han genom Karl X Gustafs fullmakt 2 nov. 1654 utnämndes till första khde i Råneå pastorat. Vid hans tillträde voro prästbordsförhållandena icke ordnade, och då superintend. P. Steuchius höll visitation här 4:de dag Påsk 1655, fanns ännu ej något inventarium anslaget, men socknemännen beviljade nu ett helt mantal eller 8 t:nors utsäde i åker med behörig äng, skog och fiskevatten i Råne-älf och eljest, där pastor önskade. Han skulle emellertid avisera konsist., hvarest det tilldelade kom att ligga. Khden, som på grund af ålder och sjukdom år 1657 måste taga sin son Johannes till hjälp, var död i slutet af aug. 1661, ty konsist. sammanträdde i början af sept. för att öfverlägga om den blifvande efterträdaren.

G. m. *Karin Michaelesdotter Byrelia*, säkerligen dotter till khde Mich. Laurentii i Burträsk och syster till khde Abrah. Burelius i Ö.-Kalix. Hon lefde ännu 1693.

Af barnen: *Sissla Johansdotter*, f. 1636, g. m. Pål Jacobsson i Orrbyn, Råneå s:n, d. 25/12 1696; *Johannes*¹, f. omkr. 1637, kallade sig *Granhammar*, begärdes af församlingen till efterträdare, men ansågs för ung, d. som brukspred. vid hyttan i Kwickjock 1/7 1687; *Jacob*, scholaris i Piteå; 2:ne barn döda i Luleå 1649.

2. **Johannes Olai Hapstadius** (1664-70), stud. i Upsala 1 nov. 1630, prästv. 13 nov. 1639, khde i Arjeplog 1642 (se D. I, s. 70). Vid sammanträde 8 sept. 1661 fann konsist. i Hsand skäligast, att herr Johan i Arjeplog såsom den där både för åren och sina besvärlige tjänster måtte före någon annan rekommenderas till pastor i Råneå församling, och med domkapitlets introduktionsbref reste han ned för att låta höra sina predikogåfvor. Råneborna, som till khde önskade få antingen företrädarens son eller ock komm. O. Puchæus i Skellefteå, sände emellertid som ombud Olof Larsson i Jempteön till Hsand med en skriftlig framställning härom. Denne måste dock inför konsist. 25 okt. 1661 erkänna, att Hapstadius hade presenterat sig med en berömlig predikan, däraf hvar man sig hugnade och tröstade, hvarför konsist. förehöll församlingens uppförande och ansåg,

¹ Af misstag uppförd ss. andre komm. i Neder-Luleå 1690-97 (II, s. 229). Den *Johan Granhammar*, som innehade nämnda tjänst, var hans son.

att den bort betacka Consistorio för dess åhåga och besynnerligen, att dem en sådan man tillskickad är, som hafver nederlagt sådana prof hos sina förmän, den de tryggeliga kunna en församling tillbetro. På särskild tillfrågan medgaf sockenbornas ombud vidare: Han predikade och mässade allt väl, där emot ingen hade det ringaste att säga, allenast att han tycktes vara alltför gammal., som skulle han icke kunna vara utan kaplan, och församlingen finner sig oförmögen till att uppehålla två präster, såsom härtill skett är. Saken afgjordes så, att Hapstadius skulle få bli vid sitt undfångna bref, till dess Råne församling honom något tillvita kunde etc., men han måste i händelse af behof vara betänkt att hålla kaplan eller ock upplåta detta villkoret enom androm, som det göra kan. Hapstadius innehade khdetjänsten här till sin död 1670. I testamente efter sin sal. man skänkte änkan 24 dec. s. å. till kyrkan en ny mässark bestående af ett helt slessingstycke.

G. m. *Gertrud Nilsson*. Gen. Kammarkoll. bref 17 nov. 1671 fick hon sig tilldeladt ett torp i Råneå, Värken benämndt, och en liten utjord i Sunderbyn i Luleå s: n på lifstidsfrihet till uppehälle för sig och sina omyndiga barn; en eldsvåda härjade hennes hus och bohag omkr. 1685, hvarför hon »efter kongl. befallning» erhöll 6 dlr af kyrkans medel till understöd. Lefde ännu 1694.

Af barnen: *Nils*, f. 1643, brukspred. vid silfververket i Luleå lappmark (se II, s. 37); *Olof*, f. 1644, länsman och sockenskrifvare i Västerbotten, d. 20/12 1716, g. m. Anna Nilsson Ruuth, d. 1/2 1717; *Samuel*, f. 1648, sockenskrifvare i N. Luleå, d. 8/4 1728 efter ett ödmjukt och ärbart lefverne.

3. Samuel Edvardi Rhen (1671-80). Efter 23 års tjänst som komm. i Piteå landsförsamling (se III, s. 86) och 6 års tjänstgöring som predikant i Jockmock samt vid Kedkevare silfververk (se II, s. 37, 238) utnämndes han till khde i Råneå 1671. Då kyrkan invändigt brädfordrades 1674, bestod pastor 10 tolfter bräder och socknens länsman Jöns Dagesson lika mycket. Efter hans tydligen 1680 inträffade död fick kyrkan 23 maj s. å. i testamente mottaga 36 dlr.

G. omkr. 1643 m. *Catharina Mårtensdotter Ruuth*.

Af barnen: *Sigri*, d. 4/5 1658; *Erik*, d. 16/7 1659; *Evert*, d. 21/12 1661; en *son* d. 30/4 1664; *Margareta*, g. m. rådman Jöns Jönsson Sund i Luleå; d. före 1707; *Birgitta*, g. m. komm. i Piteå lfsg Lars Strand n. 12; *Sofia*, g. m. borgmästaren i Luleå Jakob Ruuth; d. 1695; *Catharina*, f. 1653, g. m. khden i Råneå Gulich Blix n. 5; *Samuel*, khde i Juckasjärfvi n. 3.

Tr.: Kyrkoherden S. Rhen har författat en af prof. Schefferus i hans Lapponia ofta citerad skrift, som under titeln: »En kort relation om lapparnes lefvarne» först 1897 utgafs i tryck af prof. K. B. Wiklund i Upsala (i Svenska landsmålen 17:1 Ups. 1897).

4. **Petrus Erici Rockstadius** (1681-91), f. på 1620-talet i Resele s:n, son af hemmansägaren Erik Andersson i Röstå; modern var syster till khden Hans Knutsson i Arnäs. Stud. i Upsala i nov. 1651. Efter sin prästvigning blef han först kompanipräst vid öfverste Thomas Jerfelts regemente och därefter kaplan i Resele 1656. Den 29 jan. 1662 köpte han af sin morbroders, ofvan nämnda khdes, änka hemmanet Höfven. Vid superint. P. Steuchii visitation i församlingen 21 juni 1663 uppgafs, att någon lönetvist ägt rum mellan kaplanen och sockneborna, hvarför superintendenten påbjöd, att Rockstadius skulle förväxlas till Nätra, »thet af honom med godt nöje och tacksägelse blef optaget». Han sålde följande år Höfven till löjtnant Hemming Tideman. I Nätra låg han i ständiga konflikter med sin khde Olof Hosselius (se II, s. 378). Den 23 febr. 1674 rekomm. han till reg.-past. vid öfverste Jacob Stegmans regem. efter Z. Anzenius, blef år 1676 regementspredikant vid Jämtlands dragoner samt stabspredikant under fältmarskalken Henr. Horn och deltog i det dansk-norska kriget, hvarunder han »myckit ondt så ibland våra som hoos fienden uthstådt». Så blef han vid affären vid Ovikens kyrka jämte major Rutencrantz tillfångatagen af de norske och förd till Norge, men återkom vid fredsslutet och förordnades till khde i Ragunda 1678. Här lät han återuppbygga den under kriget nedbrända prästgården och visade sig synnerligen verksam, men hans ställning där var mer än osäker. Huspredikanten hos fältmarskalken Gustaf Horn, Salomon Hofverberg, som blifvit regementspastor vid Jämtlänningarna, hade vid khdebefattningens tillsättande klagat öfver prejudice, och huru »man drillade med rättvisan», så måste Rockstadius oaktadt Hsands konsist. lade sig ut för honom, efter att under två år berömligen innehåft Ragunda, utrymma lägenheten åt Hofverberg och i stället 1681 mottaga khdebeställningen i Råneå. Han lär varit en mycket god predikant, men raljant och skämtsam i sitt tal, hvilket på den tidens språk betecknades med uttrycket »glisig». Afled här år 1691, efter en mer än vanligt för en prästman skiftesrik lefnad.

G. m. *Christina Sidenia*, f. omkr. 1632, dotter af bonden Johan Pehrsson i Nyland, Sidensjö s:n. Genom hustrun blef khden ägare till detta hemman. Hon öfverlefde sin man, aktad och ärad under namn af »mor i Öhn», en by i Råneå, där hon bodde ännu 1704.

Af barnen: *Erik*, f. omkr. 1650, stud. 1671, blef huspredikant hos grefve Stenberg, d. i Sthm; *Christina*, f. 1659, g. m. rådmannen, glasmästaren och handl. Erik Er. Häggman, i Piteå, d. 17/10 1712; *Brita*, g. m. rådmän och handl. Lars Fabricius i Piteå, makarne förlorade all sin egendom vid ryssarnas sköfling af staden. Hon afled 1734, han 1735; *Magdalena*, g. m. pastorerna i Åsele Daniel Edin och Petrus Anzenius; *Petrus*, f. 2/1 1665, komm. här i Råneå; *Catharina*, g. m. guldsmeden Johan Fougte i Hsand, föräldrar till khde Abr. Fougte, N. Torneå.

5. **Gulich Magni Blix** (1693-1723), f. 12 maj 1648, son af khden i Tuna i Medelpad Magnus Simonis Blix och Elisabeth Gulichsdotter Helsing. Stud. i Upsala 17 okt. 1668, past. adj. i Råneå 1673; komm. i Boteå 1679, återkom till Råneå för att tillträda khdebefattningen 1 maj 1693. Han upplade församlingens kyrkböcker. Då kon. Carl XI på sin norrländska resa 1694 den 13 juni med sin svit anlände till Råneå landsvägen, åt han aftonvard i länsmansgården, men afreste samma kväll sjöledes till Torneå, under det att de kungliga vagnarne afsändes landsvägen. Sjöfärden, som ifrigt lär ha afstyrkts af khden Blix, men förordats af landshöfdingen, blef också ganska äfventyrlig på grund af stormigt väder, och när faran var som störst, lär kon. hotat att kasta landshöfdingen i sjön för hans dåliga råd. Den 16 juni, kort efter middagen, återkom kon. Carl landsvägen och gjorde då ett kort besök i kyrkan och prästgården men fortsatte omedelbart resan till Luleå och Piteå, såsom khden Blix antecknat i kyrkboken. Under de föregående khdarnes tid hade allmogen belamrat kyrkovallen med stall och kyrkstugor, hvilket utsatte kyrkan för eldfara. Khde Blix tog ifrigt itu med denna sak, och landshöfding Douglas utfärdade 23 maj 1696 order till kronobetjante att ge honom handräckning, så att bönderna oförtöfvadt måtte afflytta sina stugor från kyrkplatsen, samt bötfälla de tredskande. Icke förty var genomförandet af denna sak ingalunda lätt och ledde till mycket bråk, som räckte äfven under de följande pastorernas tid. Till kyrkans pryddande bidrogo frikostigt såväl khden som ståndspersonerna och de förmögnare allmogemännen. Sålunda skänkte khden som testamente för sig och sin hustru 100 dlr till bekostande af det främsta korfönstrets sirat, hvilket arbete utfördes af stadssnickaren i Torneå Nils Flur 1701. Konterfejaren Dietrich Müllerus fick 1702 för sitt måleriarbete 500 dlr. Sannolikt är det ock sistnämnde konstnär, som vid samma tid målat porträtten af khden Blix och hans hustru, hvilka pryda Råneå nuvarande kyrka. Rådman Jacob Ruuth i Luleå skänkte den hängande dufvan under predikstolens himmel 1693, och rådman Lars Fabricius i Piteå guldskinnschyendet på altaret 1694. Khden anhåller i febr. 1722 att få till sonen öfverlämna pastoratet, emedan han numera för sin tilltagande höga ålderdom och däraf härflytande svag och kraflöshet ej befinner sig med den drift kunna församlingen sköta, som han önskar och åstundar. Detta vann ej obetingat bifall, enär sonen befanns nog svag i sina kunskaper, men med biskop Wallins understöd genomdrefs saken. Blix afled 14 maj 1725 och begrofs i kyrkans kor 25 juli.

G. m. *Catharina Rhen*, dotter af khden här Sam. Edv. Rhen; d. 17/5 1716, 62 år 6 m. 2 v.

Af 9 barn: 2 afledo helt små 1678, ett annat 1680; *Christina*, g. m. handl. Thure Ruuth i Luleå; *Samuel*, f. 1686, faderns efterträdare; *Sophia*, g. m. komm. i Råneå P. Rockstadius (se nedan); *Catharina*, f. 9/12 1695, d. 29/11 1696.

6. **Samuel Gulicii Blix** (1723-40), f. i juni 1686, antagligen i Boteå, son af företrädaren. Stud. i Upsala 18 okt. 1704, blef adj. åt sin fader här i Råneå, förestod 1710 äfven nådarstjänsten efter komm. P. P. Rockstadius härst. och tillträdde efter honom kaplanslägenheten 1712. Då hans åldrige fader önskade öfverflytta khdebefattningen på sin son, erhöll den sistnämnde äfven församlingens enhälliga kallelse 1722, men vid past. examen inför domkapitlet stod han sig slätt: »hans skriptum var svagt och oförsvarligt; beträffande insekterna, så var uti honom intet att finna hvarken uti theologicis eller philosophicis, ej heller står det till att vänta något, så framt han ej förmodligen får någon privat informator, som på några år kunde göra sitt bästa med honom». I slutet af året förnyade församlingen sin vokation. Nu svarade konsist. (Hdpr. 24/12 1722): Ehuru väl konsist. tillförene i denna saken yppat sin tanka skriftligen till högv. herr præsul 16 apr. 1722, af det innehåll, att han (S. Blix) för sin okunnighet af de stycken, som det prästerliga ämbetet anröra, ej fanns till sin faders succession då för tiden bekväm; dock i anseende så till faderns långliga och väl förestådda tjänst och ärbara förhållande, som sons skickeliga och nyktra lefverne, vill konsist. till ett försök och prof ställa honom, så under sin faders dageliga undervisning, att han näst bibelns flitiga läsande förkofrar sig uti sina trosartiklar, författade i Compendio Haffenrefferi, som under prosten mag. Unæi årliga förhör, åliggandes den sistnämnde vid sina årliga visitationer att vederbörligen förhöra och utan förblommerande gifva Consistorio part af hans förkofring. Efter sin visitation 17 maj 1723 i Råneå meddelar prosten, att han »förhört Sam. Blix in articulis fidei etc. och berättar att denne gjort stor flit att förbättra sig, och fastän han hade svårt att sig expediera i hastigheten, dock när man gaf honom tid sig att betänka, gjorde han för sig tämmeligen besked, så att prosten tycker, det Konsist. med godt samvete kan anförtro honom officium pastoris, hälst i en så liten bondeförsamling, alldenstund han ock dessutom predikar väl, är nykter, allvarsam och förer ett saktmodigt lefverne». Lektor Eurenus var af annan tanke, »ingen nöd dref konsist. därtill», och yrkade, att Blix skulle inkomma till domkapitlet att ånyo examineras, men efter præsulis befallning och de andra consistorialium godtfinnande lämnades hr Sam. Blix fullmakt på Råneå pastorat 28 maj 1723. Var predikant vid prästmötet i Piteå 25 febr. 1730 öfver text Joh. 3:5. *Tunæus* meddelar en samtida ämbetsbroders omdöme om honom:

»Uti Sam. Blix har man ett exempel på en utan djup lärdom ganska nitisk, uppbyggelig och nyttig prästman». Han afled 17 mars 1740. Med khden H. Walltier i Neder-Kalix låg han 1737 i tvist om tionden af Renskärs strömmingsfiske.

G. 3/3 1713 m. *Christina Häggman*, f. 24/1 1694, dotter af rådman Erik Er. Häggman i Piteå och Christina Rockstadia, khdedotter fr. Råneå; d. i Råneå 6/8 1763.

Barn: *Catharina*, f. 2/8 1720 i Råneå, g. 23/11 1736 m. kapt. Carl Joh. Thingvall; d. 24/1 1756, stammoder till adliga ätten *Anckarsparre*; *Christina*, f. 14/7 1723, d. 21/8 s. å.; *Magnus*, f. 22/8 1729, d. 4/11 s. å.

7. Mag. **Israel Dan. Stecksenius** (1741-42), f. 21 nov. 1705, föräldrar: rektorn i Piteå triv. skola Dan. Stecksenius och Barbro Fluor, som gifte om sig med faderns efterträdare rektor P. Gran, sist khde i Skön. Sonen kom i Piteå skola 1711, inskrefs 30 okt. 1721 som stud. vid Upsala univ. och promov. där till fil. mag. 15 juni 1731. Till gradualavhandling hade han utarbetat en beskrifning om Västerbotten. Prästv. i Hsand af superint. Sternal 14 juli 1735 och förordn. till nådårspred. efter styffadern i Skön; tilltr. 1737 kollega-tjänsten i Hsands skolas 2 klass, hvartill han redan 1735 blifvit utnämnd. Såsom skolkarl ådagalade han utmärkt skicklighet, och hans lärjungar höljde honom med beröm, men han sökte inom kort khdebefattningen här i Råneå och erhöll densamma 10 dec. 1740, då konsist. ansåg den af församlingen begärda nådårspred. Elias Löf för omeriterad. I april 1741 begär nu mag. Stecksenius att få hålla examen med sin klass, efter han med första vind har nödigt begifva sig sjöledes på resan till Råneå. Hans lifstid blef kort, redan följande år 30 maj 1742 insjuknade han efter att ha hållit sin sista predikan och uthärdade med kristligt tålmod plågorna till den 6 juli, då han efter nattvardens begående kl. 10 e. m. afsomnade, icke fullt 37 år gammal. »Vir desideratissimus.»

G. 1738 i Skön m. *Elisabeth Klockhoff*, dotter till khden därst. Magn. Klockhoff; omg. med efterträdaren.

Barn: *Barbro Eva*, f. 30/3 1739 i Hsand; *Magdalena*, f. 31/12 1741 i Råneå, d. 3/5 1742.

Tr.: De arte Tritemiana scribendi per ignem, cap. 1, 2. præ. G. Wallin, Ups. 1728. - De Westrobothnia, præ. F. Törner, ib. 1731.

8. Mag. **Nicolaus Mart. Hackzell** (1744-55), f. 11 dec. 1703 i Luleå g. stad, son af kronofogden Mårten Hackzell och Anna Plantin, prostdotter därstädes. Äldst af 7 syskon blef han 1721 gymnasist i Hsand. Erhöll febr. 1724 viaticum från Norra Västerbotten och blef stud. i Upsala 19 okt. s. å. Med kärlek och intresse omfattade han sin hembygd, och det

arbete, han nedlade på dess utforskande, tillgodogjorde han sig i sin disputation pro ex. Såsom informator fick han, likt många andra, förskaffa sig medel till studierna och vistades tidtals i Sthm, dels hos en Jac. von Langenberg, som hade uppsikt öfver kungl. vinkällaren, dels hos en handlande Herm. Grevesmöhl. Prästvigd 1 aug. 1733 till adj. åt prosten Joh. Unæus i N. Luleå promoverades han följ. år till fil. mag. Till Råneå kom han som nådårspräst efter Stecksenius och utn. 6 dec. 1743 till hans efterträdare på grund af konservation samt tilltr. 1744. Afled 28 apr. 1755 och begrofs 13 maj, sedan han som en trogen herde förestått församlingen i 11 år. Kon. Adolf Fredrik ankom hit på sin resa från Finland 27 juli 1752 och hvilade öfver natten i prästgården.

G. 22/5 1744 m. företrädarens änka *Elisabeth Klockhoff*, som för 3 ggn 16/11 1756 gifte sig m. kapten Carl Joh. Thingvall i Råneå i hans 2:dra gifte; hon afled i Råneå 5/5 1770.

Tr.: De urbe Lula ejusque adjacentibus paroeciis, præs. *J. Hermansson*, Ups. 1731. - De retractione eruditorum, præs. *M. Asp*, ib. 1734.

9. Mag. **Zacharias Unæus** (1756-66), f. 23 juni 1709, son af prosten i N. Luleå Johannes Unæus. Inskrefs i Piteå skola 1724, stud. i Upsala 2 nov. 1726, promov. fil. mag. 30 juni 1737; lämnade akademien först 1742, blef 29 aug. 1744 supremus collega scholæ Pitensis och fick på samma gång besked, att om han ville ordineras till präst, finge det ske på de södra orterna, enär superintend. Sternel några dagar förut aflidit. Han prästv. 23 juni 1745 i Upsala, aflade past. ex. 23 aug. 1751 i Hsand; förordades af öfverste Palmstruch till regem. pastor vid Västerb. reg., och erhöll fullmakt som sådan 3 okt. s. å., tilltr. 1752 med bibehållande af kollegasysslan. Khde i Råneå 17 mars 1756. Han ägnade oförtruten flit och möda på den bofälliga kyrkans förbättrande, anskaffade för hennes räkning ett orgelverk, hvartill han af egna medel skänkt 150 dlr och gått i förskott för 2,801 dlr 16 öre kmt, samt ombesörjde, att kapellan och klockare i Råneå församling kommo i åtnjutande af 1/4 och 1/8 mantal ägor, hvaraf de före khden Unæi tid i mistning varit. De eldfarliga kyrkstugorna hade genom hans bedrifvande blifvit bortflyttade och ordnade i kvarter, och i afseende på kyrkdisciplin höll han ganska god ordning. Afled 15 mars 1766 och begrofs i koret mellan det där uppställda orgelverket och predikstolstrappan framför sakristidörren.

G. 27/5 1756 i Luleå m. *Susanna Wallman*, f. 26/10 1726, dotter af kronobefallningsman Lars Wallman därst. och Catharina Frostera, khdedotter från Uleå i Finland. Änkan gifte om sig med khden i Lochteå Jacob Frosterus. d. 14/12 1794.

Barn: *Lars*, f. 3/12 1761, d. 23/2 1761; *Johannes*, f. 3/12 1761, tvill., d. 26/1 62; *Zackarias*, f. 28/7 1764, länsman i Kelviå.

Tr.: De benedictione solenne, præs. *G. Wallin*, Ups. 1734. - De certaminibus oratorum & poetarum descriptis, præs. *M. Asp*, ib. 1737.

10. **Jonas Nordvall** (1767-68), f. 11 juni 1712 i Njurunda, son af nämndeman Jonas Olofsson i Nolby och Brita Jonsdotter från Smedsgården. Stud. i Upsala 25 jan. 1732. Kallad till adj. i Hsand prästvigdes han 14 juni 1737 och nämnes ännu 1742 högmässopredikant därst. Utn. till khde i Öfver-Kalix, tillträdde han denna befattning 1744. Khde i Råneå 16 febr. 1767 med tillträde 1 maj s. å. Afled redan 2 juni 1768 af gulsot och feber. Stod på förslag till N.-Luleå pastorat 1757, men synes gjort sig skyldig till vissa misstänkta grepp för att vid valet vinna pluralitet, så att han med värjemålsed måste fria sig från de mot honom riktade beskyllningarna.

Vigd 1) i Selånger af biskopen 17/1 1738 m. *Brita Catharina Lenæsia*, f. 1713, dotter af komm. i Sundsvall Haquin Lenæsius j:r; d. i Hsand 1/11 1742; 2) m. *Sophia Kråka*, dotter af rådman Anders Kråka i Luleå och änka efter khden Lönberg i Öfver-Kalix; d. hos sin måg prosten Hamrén i Löfånger 3/11 1797 i sitt 81:a år.

Barn i 2:dra giftet, alla födda i Ö.-Kalix: *Brita Margareta*, f. 8/5 1745, d. 24/5 s. å.; *Jonas*, f. 30/12 1746, teol. d:r, khde i Varberg, d. 1834; *Erik*, f. 27/8 1748, d. 22/4 1749; *Brita Catharina*, f. 22/7 1750, g. 8/4 1768 m. prosten Ol. Hamrén i Ö.-Kalix, sedan i Löfånger; *Olaus*, f. 21/12 1751, d. 12/4 1752; *Erik*, f. 2/7 1753, smidesdirektör i Eskilstuna, sist öfverstelöjtnant-mekanicus, adlad 1816 under namnet *Nordewall*, d. 2/5 1835 i Sthm; *Sophia Albertina*, f. 16/10 1754, d. 1760. begr. 27/11; *Petrus*, f. 16/3 1756, d. 19/8 s. å.; *Margareta*, f. 17/6 1757, d. 1760 begr. 13/11.

Tr.: Bittert sorg-quäde (vid första hustruns begrafning 10/11 1742). Sthm fol. pat. - Grafversar vid häradshöfd. Chr. Wallenstens maka Brigitta Wallenstens begr. i Högsjö 1742 (undert. *J. Nordvall*). - I manuskript: Anmärkningar wid Öfwer Calix dialect til uplysning i vårt Swenska språk af kyrkioherden i Öfwer Calix socken *Jon. Nordwall* 1754. (UB N. n. 634.) 4:0.

11. **Samuel Rosenius** (1770-79), f. 21 maj 1720 i Piteå lfsg, son till bonden Anders Andersson i Rosvik och hans hustru Brita. Stud. i Upsala 28 sept. 1742; på kallelse af prosten Carl Solander till adj. i Piteå prästv. i Upsala 22 juni 1745; utn. komm. i Burträsk 20 apr. 1754, bodde där på Hedegården i Åbyn. Predikade vid prästmötet i Piteå febr. 1764 öfver text. Jerem. 9:24, afl. past. ex. 20 jan. 1769; khde i Råneå 1759, tilltr. 1 maj 1770. Afled här 19 apr. 1779 »efter en mycket berömlig lefnad» och begrofs i Blix'ska grafven i kyrkans kor 2 maj s. å.

G. 24/11 1754 m. *Sara Rhen*, f. 1719, dotter till länsman Elias Rhen i Öjebyn och Maria Kråka, dotter till handelsman Olof Kråka i Luleå; d. i kolik i Råneå 9/8 1793 efter att ha lefvat »med stor heder och kristligen» uti 74 år.

Barn, alla födda i Burträsk: *Carl Anders*, f. 1/10 1755, stud. 1773, sockenskrifvare och klockare, g. 1789 m. Lisa Cajsa Bröms; *Elias*, f. 21/3 1757, ogift, fattig, d. 3/5 1808 i Råneå; *Johan*, f. 13/8 1758, sergeant vid Västerb. regem. 1782, afsked 1795, erhöi sedan fänriks fullmakt och deltog med regementet i 1808 års finska krig, hvarunder han s. å. afled; *Samuel*, f. 20/5 1763.

12. **Per West-Eurén** (1781-1817), f. 2 juli 1736 i Helgum, son till komm. Ol. Westberg i Undersåker och Hedvig Eurenia, prost-dotter från Oviken. Genom sammanställning af föräldrarnas släktnamn bildade han tillnamnet. Efter undervisning i Frösö skola och Hsands gymnasium stud. i Upsala 14 mars 1755, disp. pro ex. 1761; prästv. på kallelse af amiralen grefve Didrik Taube 1762; komm. adj. vid S:t Katarina i Sthlm 1763 samt i S:t Maria följande år; blef past. adj. åt khden Nording i Brunflo 1768 och bodde där i Thorvalla. Hans egenmäktiga tilltag att ge order om rifningen af Brunflo gamla kyrka är förut omtaladt. (D. I, s. 162.) År 1772 åtog han sig att utan lön vikariera för kollega Fougte i Frösö skola. Erhöi titel af hertiglig hofpredikant okt. 1776. Efter enhällig kallelse utn. till khde i Råneå 1780 fick han 28 juni s. å. konsist. tillstånd att uppehålla nådårstjänsten här, men introduktionspredikan skulle hållas först när rätta tiden var inne. En egendomlig man, värtalig och imponerande, men despotisk. Så säges en bondgubbe i Råneå yttrat till honom: »Nog är hofpredikanten annars en dj—, men när'n kommer opp i predikstolen är allt annat glömdt». Tyrannisk i sitt hus höll han sina barn ytterst strängt. När sonen Johan Peter som student första gången skulle predika, ryckte han af honom konceptet, just då han skulle gå upp i predikstolen, med orden: att den som ej kunde tala dessförutan dugde ej till präst. Experimentet aflopp dock lyckligt. Sin oppositionslusta visade han såväl mot konsist. som mot kontr. prosten Is. Nordmark, hvilken fick befallning att meddela honom varning. Då prosten 2 juli 1796 visiterade församlingen gjorde West-Eurén sig skyldig till nya förseelser, i det han ej företedde alla äskade handlingar, ej heller själf inställde sig i kyrkan till upplysningars meddelande, och icke ens dagen därefter trots särskild tillsägelse infann sig i prostens kvarter i komm. Hernodii hus, ¼ mil från khdens bostad, för att mottaga den af Consistorio honom ådömda föreställningen, under föregifvande af opasslighet. Prosten förmäler följande år i april, att ehuru khden West-Eurén icke är besvärad af sjukdom, som kunde nödvändiggöra behovet af adjunkt, har han ej velat affordra honom hans adjunkt Dan. Schörling, för att undvika nya tvister

med *en man, som af protester och motsägelser synes vara road*. Slutligen erhöill han dock 6 månaders suspension år 1804, under hvilken tid rektor L. Gadd i Piteå förestod pastorsämbetet i Råneå; senare tjänstgjorde komm. Hörnell 1813-15 och sonen Joh. P. 1815-19 ss. vicepastorer. Bland andra West-Euréns besynnerligheter omtalas, att han inom prästgårdens ägor på Degerholmen uppbyggt en stuga på stolpar, liknande lapparnes stolpbodar, men i stället för väggar mellan de särskilda rummen tjänade gardiner, som radierade från stugans mittpunkt. Skiljd från familjen lär han bott där omgifven af en hop kattor, som han dresserat. Denna stolpstuga stod länge kvar såsom ett kuriosum. Ny prästgård blef just där på Degerholmen senare uppförd. Khden afled 4 juli 1817.¹

G. 1769 m. *Catharina Margareta Nording*, f. i Härjedalen 26/1 1745, dotter af khden Joh. Nording i Brunflo och Cath. Lund; d. 6/2 1816.

Barnen kallade sig *Eurén*: *Johanna Catharina*, f. i Brunflo 19/8 1769, vid 10 års ålder svagsint, d. 8/3 1784 i Råneå; *Olof Clemens*, f. 3/9 1770, d. ung; *Magnus*, f. 12/2 1772, kammarråd, d. i Sthm 18/6 1826; *Hedvig*, f. 20/8 1774, g. 28/2 1806 m. hemmansägaren Olof Östling i Börjeslandet, Råneå; *Brita Juliana*, f. 8/7 1777, g. 26/12 1802 m. gästgifvaren i Rånebyn Erik Sundbom; *Johan Peter*, f. 14/1 1780, khde i Neder-Luleå; *Margareta*, f. i Råneå 23/5 1782, d. s. å. 23/11 i koppor; *Clemens*, f. 6/7 1784, sergeant vid Wasa regem., hemmansägare i Råneå, ytterst härdig att skära i trä, men af vildt lynne; *Petronella*, f. 25/12 1786, ogift.

Tr.: De fine poeseos, præs. *C. Aurivillius*, Ups. 1761. - Åminnelsen af Herrans under i anledning af psalm 3:4, förestäld uti Råneå församling uppå första bönedagen den 5 Martii år 1786. Ups. 1786. - Tal til Råneå hederwärda sochnemän i Västerbotten, hållne uti Sept. 1789 och uti Martio 1790 efter anledning. Sthm 1790. 4:0.

13. **Olof Burman** (1819-43), f. 25 mars 1772 i Piteå, son af handl. och klockaren därst. Elias Burman och Elsa Brita Læstadius samt yngre broder till prosten Erik B. i Karl Gustaf. Inskrefs i Piteå triv. skola 1780 och fick på grund af sina framsteg i studier konsist. tillstånd att direkt från trivialskolan med släktingars understöd resa till universitetet i Upsala (Hdpr. 25/10 1788), där han inskrefs som stud. 1789. Prästv. 18 febr. 1798 till past.adj. i Luleå åt prosten Is. Nordmark med 33 Rdr 16 sk. i lön. Aflade past. ex. 1811, utn. till regementspastor vid Västerbottens regem. 14 juli 1812, komm. i Neder-Luleå 8 okt. s. å., khde i Råneå dec. 1818, tilltr. 1819, hon. prost. och v. kontr.prost maj 1819, respondent vid prästmötet i Piteå 6 juli 1819. Prosten Burman fick utstå många obehag i anledning af den sekteriska rörelse, som vid denna tid framträdde här i

¹ Prof på hans predikostil meddelar *C. W. Skarstedt*, Predikoverksamhetens historia, Lund 1879, s. 253.

orten, med Lars Andersson Riström i Degerselet som ett slags ledare.¹ På grund af anhängarnes vägran att afhöra prästerskapets skriftermål, enär de själfva skriftade sig i kyrkstugorna, blef Lars och hans hustru dömda till vatten och bröd samt kyrkostraff, hvilket sistnämnda han vägrade undergå. En söndagsmorgon i början af 1823 rådde stor liflighet på Råneå kyrkoplats; menigheten strömmade in i kyrkan, ehuru gudstjänsten ej tagit sin början. Då befanns, att Lars Andersson jämte sina meningsfränder slagit sig ned på altarringen och sjöngo Sions sånger. Prosten Burman skyndade nu till, stötte sin käpp i golfvvet och ropade: Är det då ingen ordning i Guds hus?, samt befallde Lars att gå ned till sin pall vid kyrkdörren. »Ja, när tiden blir», svarade denne. Emellertid, då han efter aflagd syndabekännelse skulle gå fram för att erhålla aflösning af prosten, kastade han sig ner vid korets trappsteg samt läste med hög röst n. 430 v. 10 i nya psalmboken, hvarefter han bockade sig för prästen, som stod med handboken i hand, och sade: »Nu har jag läst min syndabekännelse, och nu kan prästerskapet skrifva till konsist. bäst de vilja». Ånyo greps han och dömdes till ännu skarpare vatten- och brödstraff, hvarvid vederbörande voro strängare vid tillämpningen, så att han verkligen underkastade sig det ådömda kyrkstraffet. Han blef slutligen galen, reste kring i socknen med en flicka, som han benämnde Kristi brud, och gaf sig själf ut för att vara Kristus, kom sedan på Danviken, blef bättre, men förbjöds att åter bosätta sig häruppe och lefde någonstades i södra Sverige. På sin dödsbädd lär han skrivit till prosten Burman och förklarat, att han då insåg sin villfarelse samt bedt honom om förlåtelse för allt det obehag han vållat. Prosten Burman led af andtäppa och hade svag röst, var en god man och utmärkt husfader. Afled 25 dec. 1843.

G. i Luleå prästg. 23/10 1803 m. *Anna Catharina Wallis*, f. 4/6 1778, dotter af sjökapt. G. Fr. Wallis och Anna Helena Wiesbeck samt styfdotter till prost. Is. Nordmark i Luleå; d. 8/4 1846.

Barn: *Anna*, f. 3/8 1804 i Luleå, g. m. komm. Nils Edén i Råneå; *Isak*, f. 5/11 1805, afvittringslandtmätare, bosatt i Råneå, d. 1892; *Sophia*, f. 11/1 1807, g. m. khden Joh. Magn. Unæus i Burträsk; *Maria*, f. 4/3 1809, ogift, d. 26/4 1877; *Helena*, f. 1/6 1810, g. 8/6 1834 m. kommiss. landtm. Per Edvard Bergner; d. i Burtr. prästg. 10/2 1873; *Olof*, f. 13/7 1811; *Oskar*, f. 11/11 1812, stadskomm. i Luleå; *Johanna*, f. 8/1 1815, g. m. kronolänsman Carl Erik Noring i Löfånger; *Elsa Kajsa*, f. 19/10 1816, g. 1839 m. handl. Lars Aron Moosberg; d. ss. änka i Burträsk prästg. 26/3 1880; *Gustava*, f. 20/12 1818, g. m. en bonde i Ö. Luleå; *Elias*, f. 13/4 1822 i Råneå, länsman, sedan sockenskrifvare, bodde i Rånbyn.

14. **Jakob Dahlberg** (1847-84), f. 16 apr. 1812, son af bonden Olof Olofsson i Högsjö s:n, Ångermanland. Efter skolstudier i Hsand

¹ Brodern Johan Riström, mindre fanatisk, vann anhängare särskildt i Skellefteå.

stud. i Upsala vt. 1831, v. kollega i Piteå skola läsåret 1834-35, förestod tillika kantorstjänsten vid skolan; prästv. 20 sept. 1835 och förordn. att biträda vid de prästerliga förrättningarne i Piteå stadsförsamling; vikarierade därjämte vid skolan under ht. 1836-vt. 1839; blef hjälppräst åt komministrarne i Skellefteå 28 aug. 1839; v. kollega i Luleå apolog. skola vt. 1840; utn. stadskomm. i Piteå 9 juni 1840 med tilltr. 1842; past. adj. och t. f. pastor i N. Luleå juli-dec. 1841; past. ex. vt. 1842. Vid sidan af sin ordin. komm. tjänst i Piteå stad innehade han under hela sin tid därst. 1842-47 befattningen ss. kantor eller sånglärare vid trivialskolan. Han var en god människa, musikaliskt begåvad, men fallen för öfverdrifter och opraktisk. Hans predikningar voro stundom förträffliga, stundom obegripliga. Utn. till khde i Råneå 6 okt. 1844, tilltr. han här 1 maj 1847. Ytterligheterna stegrades på gamla dagar, så att biskopen fann sig föranlåten uppmana honom att ej vidare predika, enär det hände, att gudstjänsten icke slutade förrän kl. 6 à 7 om söndagsaftonen till följd af de kristendomsförhör han anställde med nattvardsgästerna. Afled 22 nov. 1884.

G. 1) 25/7 1845 i Skellefteå kyrka m. *Aurora Lundström*, f. 21/1 1814, dotter af sågverksägaren Nils Lundström i Åbyn och Fredrika Risberg samt syster till kollega Axel Lundström i Piteå. Hon afled i Råneå prästgård i 2:dra barnsängen 14 okt. 1847. 2) 1848 m. sin hushållerska *Mina Quensel*, f. 4/2 1831, fr. N.-Kalix, endast 17 år gammal; d. 30/3 1870.

Barn: *Jacob*, f. 10/8 1846, d. 31/12 1848; *Fredrika (Dika)*, f. 3/10 1847, g. m. handlanden Alfred Moosberg i Råneå.

Tr.: Predikan om yttersta domen hållen i Piteå stads-kyrka 1843. Umeå 1844. - Några enkla uppmaningar och bevekelsegrunder, som omfatta och främja nykterhetsföreningarnas ädla sak till allvarligt behjertande framställda vid ett nykterhetsmöte i juli 1843. Sthm 1845. - Tal vid nykterhetssammankomsten i Piteå stadskyrka den 25 mars 1844. Sthm 1844. - Nykterhetstal. 2. omarb. uppl. Piteå 1847. - Äfven omtryckt: Norrköping 1848. - Tal från predikstolen till nattvardsbarnen år 1847. Piteå 1847. - Afskedspredikan hållen på andra söndagen efter Påsk 1847 i Piteå. På fleres begäran till trycket lemnad. Ib. 1847. - Nykterhetstal (om bränvinsflodens stigande och fallande) hållet vid norrbottniska årsmötet i Neder-Calix i sept. 1848. Ib. 1849. - Predikan på 8:de söndagen efter Trinitatis, hållen vid ett besök i Piteå 1849. Ib. 1849. - Om de 2 slags Riströmanerna i Norrbotten (i Hernösandsposten 1849 n. 25). - Predikan på 5. sönd eft. Tref. (i Predikn. öfver Sv. kyrkans nya högm.texter. årg. 1 1862). - Utgaf jämte L. L. Læstadius tidskriften *Ens ropandes röst*, Piteå 1852, men lämnade snart redaktionen.

15. **Isak Bexelius** (1886-1901), f. 5 juli 1832 i Löfånger, där fadern Johan Bexelius var komminister. Efter att ha genomgått Hsands gymn. stud. i Upsala vt. 1852, återkom dit ht. 1854 och prästv. efter 2 års studier 7 sept. 1856; tjänstgjorde därpå ss. adj. i Umeå odelade

pastorat och i Löfånger, ss. v. pastor i Säfvar, ss. adj. i Degerfors och Umeå och ss. v. komm. i Umeå stad samt predikant vid cellfängelset därst. Utn. till kapellpredikant och skollärare i Holmsunds nybildade kapellförs. 17 juli 1863 med tilltr. 1 aug. s. å. Då 8 år därefter Umeå stad ss. särskildt pastorat afskiljdes från landsförsamlingen, utn. Bexelius till stadens förste khde 9 sept. 1871, tilltr. 1 maj 1872; inspektor vid folkskolelärarinneseminariet därst. 14 juli 1879; utn. khde i Råneå 3 aug. 1885, tilltr. 1 maj 1886. Afled 19 juni 1901.

G. 16/8 1863 m. *Maria Karolina Dyhr*, f. 1/12 1833, dotter af tullvaktm. Lars Anton Dyhr och Anna Maria Burström; d. 20/10 1920 i Nordmaling.

Barn: *Anna Ulrika*, f. 31/7 1865, g. 14/3 1888 m. majoren vid Norrb. reg. Hjalmar Grape på Framnäs, Öjebyn; *Gunnar*, f. 30/9 1866, bokhållare vid Rundvik, Nordmaling, d. 17/9 1892 af lungshot; *Hildur Maria*, f. 14/1 1870, g. 21/9 1892 m. jägmäst. i Åsele Karl Henrik Berggren; *Lydia*, f. 4/2 1872, vårdad på hospitalet i Piteå; *Immanuel*, f. 25/3 1873, distriktslandtmätare i Torsby, Värml., d. 13/2 1924 i Karlstad.

Tr.: Predikan vid Luthersfesten den 10 nov. 1883 hållen i Umeå stads kyrka. Ume 1883.

16. **Axel Edvard Lindahl** (1903-), f. 9 jan. 1850 Arjeplog, son af khden Erik Anton Lindahl i Fredrika och Johanna Westling. Afgångsex. i Umeå 8 juni 1871; stud. i Ups. vt. 1872. Efter där under år 1881 aflagda prästerliga examina prästv. i Hsand 22 dec. s. å. till past. adj. i Fredrika samt v. pastor 18 jan. 1882; komm. i Laxsjö 8 apr. 1890, uppehöll denna tjänst fr. 1 juli till 1 nov. s. å., då sysslan tillträdde; komm. i Hällesjö 1 jan. 1894, tilltr. genast. Utn. till khde i Råneå 8 mars 1902 med tilltr. 1 maj 1903. LVO 1920.

G. 4/7 1883 m. *Amalia Karolina Lindgren*, f. 9/2 1858, dotter af hemmansägaren Anton E:son Lindgren och Anna Elisabeth Eriksdotter.

Barn: *Sven Ottar*, f. 16/4 1884, järnvägstjänsteman i Östersund; *Erik Anton*, f. 27/2 1886, t. f. stadsfiskal i Enköping; *Axel Ragnar*, f. 4/6 1888, komm. i Junosuando, khde i Tortuna-Sevalla, Västerås stift; *Dagmar Anna Maria*, f. 3/5 1890, g. 28/3 1921 m. landtbr. Herbert Eugen Eriksson i Nordankärr, Floda förs., Sörml.; *Signe Rut Karolina*, f. 1/5 1892, g. 12/11 1916 m. landtbr. Carl Mikael Alskog i Junosuando; *Wilhelm Immanuel*, f. 14/10 1896, ingenjör vid Ångpanneföreningen i Malmö; *Agnes Brita Johanna*, f. 5/7 1901, g. 17/4 1922 m. ingenjör Johan Reinhold Liljebjörn, Råneå.

KOMMINISTRAR.

Under de fyra första khdarnes tid synes icke någon komministratur funnits i Råneå, och deras mer eller mindre tillfälliga medhjälpare äro därför att betrakta som

domestici eller adjunker. Till dem kan möjligen räknas *Johannes Andreæ Lulander*¹, en son till prosten Andreas Canuti i N.-Luleå, stud. i Upsala mars 1647, hvilken uppges varit här anställd 1655, men sannolikt dött s. å. Från 1657 till sin död hade khde Lang sin son *Johannes Granhammar* till adj., och i konsist. svar på dennes ansökan om en komministratur i N.-Kalix år 1663 framhålles uttryckligen, att »i Råneå ingen ordinarie sacellanie är». Äfven *Gulich Blix*, som mellan åren 1673-79 tjänstgjorde i församlingen och uppförts som komm., torde rätteligen böra betecknas som pastorsadjunkt.

Genom en af landshöfdnigen 22 jan. 1683 stadfäst öfverenskommelse skulle af Råneå prästbords mantalsjord $\frac{1}{2}$ mantal eller 4 tunnl. upplåtas åt khden, $\frac{1}{4}$ mantal eller 2 tunnl. åt kapellanen och $\frac{1}{4}$ mantal eller 1 tunnl. åt klockaren, men detta beslut synes råkat i glömska, och fördelningen gick först i verkställighet 1760 efter K. Befalln.hafvandes 14 juni 1758 afgifna och af häradsrätten fastställda utslag.

1. **Petrus P. Rockstadius** (1693-1710), f. 2 jan. 1665, sannolikt i Nätra, föräldrar: khden här i Råneå P. Rockstadius och Christina Sidenia. Stud. i Upsala 2 juni 1686; prästv. till adj. åt sin fader 1687; ordin. komm. i Råneå 1693. Vid prästmötet i Piteå 1695 fattades beslutet, att i de större pastoraten i Västerbotten, där 2 kapellaner voro anställda, skulle hvardera bekomma af pastore 9 t:r säd utom vanlig penningelön, i de mindre med allena en kapellan 12 t:r, men i Råneå får kapellanen för gällets ringhet allenast 8 t:r och 20 dlr kmt. Rockstadius afled 20 maj 1710 samt begrofs i kyrkans kor 5 juni.

G. 1) m. *Brita Loffman*, dotter af kaptenlöjtnanten i Luleå Petter Loffman och Brita Graan; d. 2/3 1696, 21 år och 32 veckor g.; 2) 1/1 1699 m. *Sophia Blix*, khden Gulich Blix' i Råneå dotter, sedermera omg. m. komm. i Vörö A. Vaselius.

Barn i förra giftet: *Petrus*, f. 9/8 1693, d. 30/11 s. å. och begrafven i sin farfaders graf framme i koret; *Erik*, f. 28/11 1694, d. 20/1 1695; *Olof*, f. 22/2 1696;

i senare giftet: *Brita*, f. 15/10 1699, g. m. fältväbeln Gustaf Bucht, d. 1790; *Gulich*, f. 21/12 1700; *Christina*, f. 29/7 1704, d. 3/10 s. å.; *Catharina*, f. 29/1 1708.

2. **Samuel Blix** (1712-23), khde här i Råneå n. 6.

3. **Jacob Wallenius** (1723-64), f. 25 juli 1692 i Högsjö s:n, Ångermanland, son af dannemannen Jacob Jönsson i Wålånger och Brita Olsdotter. Stud. i Upsala 20 nov. 1714, undergick prästexamen 21 juni 1718 och prästvigdes till adj. åt komm. P. Kiörning i Bjerträ, därefter adj. i Nordingrå 1720. Inkom till konsist. 14 aug. 1723 med ett rekommendationsbref af prosten Joh. Omnberg och anhöll, att konsist. tacktes honom

¹ *Tunæus* och efter honom *Biberg* upptaga tydligen genom namnförväxling ss. förste komm. i Råneå en annan son till prosten And. Canuti, *Canutus Andreæ Lulander*, hvilken emellertid gick andra öden tillmötes (se II, s. 103).

till sacellanien i Råneå förhjälp. Som den af församlingen begärda dn. E. Nätrin afböjt kallelsen, blef Wallenius utn. till kaplan med fullmakt 18 sept. 1723 och fick befallning att förfoga sig dit, »så snart han slipper på åkforet». Begärde få kapellansboställe i anseende till sina svaga lönevillkor och förmåler, att i Råne by funnos åtskilliga kronohemman, af hvilka församl. ej skulle vara obenägen att ett till kapellansboställe inlösa (Hdpr. 11/6 1757). Han var en stilla, saktmodig man och afled 7 juni 1764 i Luleå, efter att ss. en trogen lärare verkat i Råneå församling i 40 år och lefvat i nära 72 år. Ägde gård i Luleå stad, värderad till 500 dlr kmt. Rich. Roslin, hans adjunkt, förordnades till nådårspräst med en aflöning af 8 t:r och 90 dlr.

G. 1) m. *Barbara Ruuth*, dotter till råd- och handelsman Abraham Ruuth och Christina Johansdotter Orre i Luleå stad; d. 15/4 1741, 39 år 8 m. 2 v. 2 d. gammal;

2) 18/1 1743 m. *Anna Unberg*, f. 1712, köpmansdotter från Luleå, d. 14/4 1779, 67 år 3 m., begrafven 25/4 i kyrkans korsgång strax inom södra kyrkdörren.

Barn i förra giftet: *Abraham*, f. 1/1 1727, antog soldatnamnet *Spegel*, korporal, bevistade kampagnerna i Pommern 1751-62, d. i Råneå 6/2 1774; *Brigitta*, f. 29/12 1727, g. i Sthm; *Jonas*, f. 16/1 1729, d. 2/2 1740 i Råneå; *Jacob*, f. 7/4 1730, d. 22/3 1740; *Johan*, f. 14/12 1731, d. 14/6 1732; *Christina*, f. 29/4 1733, d. 17/7 s. å.; *Catharina*, f. 29/10 1734, d. 30/1 1740; *Barbara*, f. 29/2 1736, ogift, bodde i Sthm 1764; *Israel*, f. 24/8 1738, d. 16/3 1740;

i senare giftet: *Catharina Fredrika*, f. 26/10 1743, d. 17/12 s. å.; *Zacharias*, f. 10/2 1745, d. i koppor 25/4 1750; *Eva*, f. 13/6 1746, d. ogift i Råneå 1/7 1790; *Anna Elisabeth*, f. 5/3 1748, g. 13/2 1776 m. föraren Gustaf Thingvall i Råneå i hans 2:dra gifte; *Nicolaus*, f. 12/2 1751, d. 17/2 s. å.; *Jakob*, f. 7/1 1753.

4. **Wilhelm Hernodius** (1766-1805), f. 18 jan. 1729, son af komm. i Neder-Luleå Wilh. Larsson Hernodius. Inskrefs i Piteå skola 1738 och blef stud. i Upsala 8 okt. 1745. I juni 1753 begärde fadern honom till hjälppräst och han fick 27 juli s. å. i Hsand aflägga sin prästexamen. Vid komm.valet efter Wallenius stod Hernodius på 2:dra förslagsrummet och vann pluralitet samt erhöll fullmakt 9 nov. 1765 m. tilltr. 1766. Efter 40 års tjänst i församlingen afled han 15 dec. 1805, nära 77 år gammal.

G. 1) 10/12 1761 m. *Ottilia Blomfelt*, f. 11/3 1726, dotter af kaptenen vid Luleå kompani Casper Fr. Blomfelt; efter några månaders äktenskap afled hon 26/4 1762;

2) 1769 m. *Helena Elisabeth Hellberg*, f. 4/2 1742, dotter af komm. i Piteå Er. Hellberg; d. i Löfånger 18/6 1817, 75½ år g.

Barn: *Eric Wilhelm*, f. 7/1 1770 i Råneå, d. begr 17/6 s. å.; *Maria Elisabeth*, f. 11/12 1771, en vacker och intelligent flicka, g. 8/4 1790 m. assessorn och kronofogden Joh. Olof Dyhr i Löfånger; *Johannes*, f. 17/5 1773, d. 2/9 s. å.; *Wilhelm*, f. 24/11 1774, d. 9/3 1780; *Helena Margareta*, f. 9/7 1779, d. 1782 i koppor; *Dorothea*, f. 12/12 1781.

5. **Johan Hörnell** (1807-23), khde i *Arnäs* n. 23.

6. **Christofer Almqvist** (1824-34), khde i *Öfver-Kalix*.

7. **Nils Edén** (1835-78), f. 7 apr. 1796 i Edsta by, Ljustorp, son af hemmansägaren Per Nilsson och Sara Greta Andersdotter. Stud. i Upsala 1818; prästv. 17 juni 1821 till past. adj. i Råneå, utn. till komm. i Öfver-Kalix 18 okt. 1826, tilltr. där 1 maj 1827; komm. i Råneå 11 mars 1835 med tillträde 1 maj s. å.; erhöll v. pastors namn och värdighet 19 okt. 1836. Under den religiösa brytningstiden blef äfven han utsatt för de s. k. Riströmarne. Då han en gång var sysselsatt med nattvardsbarnens undervisning, hade Lars Riström inkommit i skolsalen, därvid svurit högt, framtagit brännvinsflaskan, supit därur och yttrar smädliga ord om pastorn och undervisningen samt med möda låtit sig aflägsnas. Predikant vid prästmötet i Piteå aug. 1842. Ägde ett litet hemman om 5/64 mantal i Rånbyn. Han och hans hustru bildade ett stilla, förnöjsamt och flärdfritt äkta par, som uppfostrade sina barn i tukt och ära till samhällsdugliga medlemmar. Han afled 13 maj 1878.

G. 17 juli 1827 i Råneå prostgård m. *Anna Burman*, dotter af khden Ol. Burman härst.

Barn: *Per Olof Edén*, f. 11/1 1830, rektor i Piteå skola, d. 13/6 1903; *Nils Erik*, f. 8/1 1833, kollega vid Norrtälje läroverk, stadsfullmäktiges ordförande, d. 2/1 1882; *Gustaf*, f. 4/6 1835, komm. i Neder-Luleå, sedan i Skellefteå; *Carl*, f. 17/2 1839, d. 1/11 1854; *Josefina*, f. 23/2 1844, d. 25/6 s. å.; *Anna Kristina*, f. 30/11 1848, g. 10/7 1871 m. sågverksägaren Albert Wallsten i Luleå i hans andra gifte, änka 1909.

8. **Carl Alfred Nygren** (1881-87), v. komm. i Råneå från 19 juni 1878, ordin. komm. härst. 30 juni 1879, tilltr. 1 maj 1881; tilltr. khdebefattningen i Mo 1 maj 1887, sist khde i *Nordmaling*.

9. **Johan Anton Nyman** (1887-92) sökte ss. khde i Karesuando komministraturen i Råneå, till hvilken tjänst han, utn. 9 maj 1887, tilltr. 14 juni s. å.; mottog Hietaniemi pastorat 4 juli 1892; sist khde i *Neder-Torneå*, n. 21.

10. **Erik Johannes Sandin** (1893-1907), utn. komm. i Råneå 31 dec. 1892, tilltr. 1 jan. 1893. Tilltr. 1907 ss. khde i *Björna*.